

LATINA, LAAJEMPI OPPIMÄÄRÄ 24.3.2014

Nämä *esimerkit täydet pisteet antavasta vastauksesta* eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Tässä julkaistavan esimerkkivastauksen lisäksi lautakunta voi hyväksyä myös muita mahdollisia tapoja ilmaista asia.

Tehtävä A.

Cato vanhempi syntyi vuonna 520 kaupungin perustamisesta lukien Tusculumin maaseutukaupungissa. Ennen kuin hän aloitti virkauran, hän oleskeli sabiiniensa alueella, koska hänellä oli siellä isän jättämä perintötila. Cato oli kaikissa toimissaan erittäin tarmokas, sillä hän ei ollut ainoastaan suuri sotapäällikkö ja taitava lakimies, vaan hän harrasti myös maanviljelystä. Tästä on todistuksena se, että hän julkaisi kirjan nimeltä ”Maanviljelyksestä”. Maalaiselämän ihailemisessa hän meni niin pitkälle, että sanoi, ettei sellainen kaupunki voi pysyä pystyssä, jossa kala on kalliimpaa kuin naudanliha. Hoitaessaan valtion asioita hän hehkui leppymätöntä vihaa Kartagoa kohtaan. Kerran kävi niin, että Cato toi kuuriaan hyvin kauniin viikunan, näytti sitä senaattoreille ja sanoi: ”Tiedän, että tämä hedelmä on poimittu kolme päivää sitten Karthagossa. Ettekö olekin sitä mieltä, että näin vauraan valtion tulee kuulua meidän käskyvaltaamme?”

Tehtävä B.

1. Suostutteli senaatin ryhtymään sotaan karthagolaisia vastaan.
2. Päätivät tehdä kaikkensa kotiansa puolustamiseksi.
3. Rakastivat isänmaataan, tahtoivat mieluummin kuolla kuin antautua viholliselle.
4. Orjat vapautettiin ja aseistettiin, jotta kaikki voimat olisivat käytössä vihollisia vastaan.
5. Purettiin julkisia rakennuksia.
6. Leikkasivat hiuksensa ja punoivat niistä jänteitä aseisiin.
7. Noin 40 000 ihmistä antautui vihollisten käsiin, osa surmattiin, osa myytiin orjiksi.
8. Meni Scipion luo anomaan itselleen armoa.
9. Kirosi miestään ja heittäytyi kahden poikansa kanssa palavan kaupungin liekkeihin.
10. Tuhottiin 146 eKr. ja julistettiin Afrikka-nimiseksi Rooman provinssiksi.

Tehtävä C.

1. a) (quadraginta) milia ... (se) dedisse traduntur (rivit 24–25)
b) capillis tonsis (rivi 21) – inscia uxore (rivi 26)
c) persuasit, ut ... indiceretur: finaalisluontoinen ut-lause (rivit 12–13; – quanto amore ... capti sint: epäsuora kysymyslause (rivit 15–16) – ne ulla facultas ... dimitteretur: kielteinen finaali-lause (rivi 19) – neque materia ... suppetisset, nisi ... diruta essent: irreaalinen lauseliittymä (rivit 19–21); – ut ... misereretur: finaalinen ut-lause (rivi 27); – cum animadvertisset: cum historicum (rivi 27)
2. a) malle; b) akkusatiivi; c) olla myytävänä; d) supiin akkusatiivi; e) Hasdrubaliin

Tehtävä D.

1. ut domos defenderent
2. facultas hostes arcendi
3. pereunt – deletur
4. nervi a mulieribus contexebantur

Tehtävä E.

1. cum motu
2. fortissime
3. moriens / moriendo
4. quiete
5. vivaciter